

SORUN VE ÇÖZÜM



Dr. Orhan ULFANOV

Bir problemi çözüme kavuşturmak için ilk önce o problemi tam anlamıyla tanımlamak, her yönüyle ortaya koymak gerekir. Eğer bu yapılmazsa çözüm bulmak bir yana, problem daha da içinden çıkılmaz hâle gelebilir. Hele bu problemi çözmeye kalınlar bu sorunu çözebilecek ehliyeteye sahip değilse işte o zaman sorun çok daha büyük bir hâl alır. Meselâ bir kişi hasta olunca bir doktora değil de başkasına giderse, hastalığın doğru teşhis edilemeyeceği açıktır. Tabii ki yanlış teşhisle başlayacak bir tedavi denemesi, diğer oranlara da zarar verecektir. Hastalığın sebepleri tam olarak teşhis edilemeyince tedavinin de olamayacağını her akıl sahibi bilir. Boşuna dememişler, doğru teşhis, tedavinin yarısıdır.

Ne yazık ki bugün Ahıska Türklerinin temel sorunlarından biri budur. Yani Ahıska Türklerinin sorunları tanımlanamıyor ve bu sebeple de yıllardan beri sorunlara çözüm getirilemiyor. Yaşanan problemleri tam olarak belirlersek, halkımızı daha iyi anlamış oluruz. Zira bu halk uzun yıllardan beri biri biterken diğeri başlayan ağır sorunlarla karşı karşıyadır. İlk anavatanından ayrı düşmemiz, sürgünümüz, sürgün yerlerinde yaşadıklarımız, SSCB'nin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni şartların getirdiği olumsuzluklar... Bunları tek tek analiz etmeliyiz. Sonra da şu soruyu sormamız lâzım: Dedelerimizin ve babalarımızın yaşadıklarını yeni nesillerin yaşamaması için ne yapmalıyız?

Bu soruya cevap vermek için önce toplumumuzun her kesiminden ehliyet sahibi olan aydın ve tecrübeli kişilerle bir araya gelerek istişare edilmesi şarttır. Peki, bugüne kadar bunu yapabildik mi? Yapamadık! Maalesef şurada burada kurulan ve sadece başkanından ibaret olan zayıf derneklerle dertlerimize deva bulamayız...

SSCB'nin dağılmasından sonra meydana gelen göçlerle savrulmalar ekonomik ve sosyal sıkıntılara yol açtığı gibi kültürel değerlerimize de zarar vermektedir. Aile yapımızda meydana gelen sarsıntılara şimdilik girmiyoruz.

Türkiye'ye göç konusunda yaşanan ikamet,



vatandaşlık, diploma denkliği, çalışma şartları, eğitim ve sağlık sorunları hemen herkes tarafından bilinmektedir. Biz başka bir hususa işaret etmek istiyoruz: Vatandan ayrı düşmüş halkımız, nerede ve nasıl yaşmalıdır? Oturup bu konu üzerinde kafa yormalı ve bir karar vererek o yolda çalışmalıyız. Daha açık bir ifadeyle Türkiye'de rastgele yerlere yerleştirilmek değil de önceden plânlanan belli başlı bölgeler tespit edilerek bu göç meselesini kökten halletmenin yollarını aramalıyız.

Bugünkü gidişata bakınca şu manzarayı görüyoruz: Eski SSCB ülkelerinde yaşamakta olan halkı arasında bazıları Türkiye'ye geliyor. Uzun süre ikamet ve vatandaşlık problemleriyle uğraşıyor. Bu arada yıllar geçiyor. Mesleği ile ilgili bir işte çalışamayan ailenin psikolojisi bozuluyor. Sağlık sorunları yaşanıyor. Yaşanan bu belirsizlik yıllarında çocukların eğitimi aksıyor. Her aile kendi başına ayağına yer etmeye çalışıyor. Böyle bireysel çözümlerle aileler kendini kurtarmış gibi görünse de uzun vadede onların da şurada burada eriyip gidecekleri aşikârdır. Bunca yıl sürgünde yaşamış olan halkımız bütün olumsuz şartlara rağmen millî benliğini ve kültürel değerlerini koruyarak bugünlere gelmiştir. Fakat günümüzdeki dağınıklık ve elektronik medyanın getirdiği bazı olumsuzluklar halkımızın kültürel değerlerini de yıpratmaktadır. Nasıl etmeli ki kalabalık topluluklar hâlinde, bir arada yaşama şartlarını elde edelim...

Sürgünde yaşadığımız ülkelerde bile belli başlı yerlerde bir arada yaşama şartları oluşturmuştuk. Böylece dost akrabayla birlikte, acı ve tatlı günlerimizi paylaşabiliyorduk. Bugünkü manzaraya

baktığımızda bir ailenin ABD'den Rusya steplerine, Kazakistan veya Azerbaycan'dan Türkiye'ye kadar darmadağın bir hâlde yaşadığını görmekteyiz. Meselâ benim doğup büyüdüğüm şehirde Ahıskalı genç görmek neredeyse imkânsız. Zira çoğu geçim şartlarından dolayı ailesi ve çoluk çocuğuyla birlikte Azerbaycan'ın büyük şehirlerine, Türkiye, Rusya, hatta İran'a bile gidenler var. Küçük bir halkın uçsuz bucaksız Rusya çöllerinde ve bu kadar geniş coğrafyada varlığını ne kadar sürdürebilir? Bu durum, yukarıda da değindiğimiz gibi bizi yok olmaya götürmektedir.

İkamet ve vatandaşlık gibi sorunlarla uğraşan sivil toplum kuruluşlarımız, bilhassa bunların büyük çatı örgütü olan DATÜB, burada söz konusu ettiğimiz konularla ilgili çözüm yolları da bulmalıdır. Bunun için aynı çatı altında bir çalışma grubu oluşturarak halkımızla istişare edip gerekli hazırlıkları yaparak çözüm önerilerini resmî makamlara sunabilir. Hatta halkımızın yaşamakta olduğu ülkelerle ilgili ayrı ayrı bir komisyonlar kurarak o ülkelerdeki insanımızın içinde bulunduğu şartları tespit edebilir. Önce tespit, sonra çözüm yolu ve sonra bunları hayata geçirme çabası...

15 Kasım 1944 Sürgünü ve sonrasında defalarca sürgün, soykırım, zorunlu göçler yaşamış bu halk Rusya, Ukrayna, Orta Asya'da geleceklerinin olmadığını gördükleri için kültür, inanç, dil ve benliklerini yaşatabilecekleri güvenli bir limana göç etmek istiyorlar. Bu halkın kültür, inanç, dil ve benliklerini yaşatabilmesi için ya farklı bir kültür içerisinde olsa da onların içinde eriyip kaybolmasını engelleyecek çoğunlukta ve şartlarda bir arada yaşamalı ya da örf, adet, inanç, dil bakımından kendisiyle aynı olan bir coğrafyaya göçünü sağlamalı. Bunlar da değerlendirilebilir.

Ahıska, Ahıska Türklerinin vatanıdır ve vatana dönmek isteyenlerin dönüşünü sağlandığı takdirde bu halk Ahıska'da benliklerini koruyup yaşatabilecekleri şartları oluşturacaktır. Türkiye'ye göç etmek isteyenlerin iste buraya göçünü sağlamak gerekir. Zira Türkiye, Ahıska Türklerinin benliklerini koruyabilecekleri yer ve aynı zamanda tabii vatanıdır.

Günümüzde yaşadığımız bir diğer ve can alıcı problem de üç kişinin bir araya gelememesidir. Ortak çalışma kültürümüz bu kadar mı zayıf? Sosyal medyada cereyan eden kavgalar, hem kavgacılar hem de halkımızın davasına zarar vermekten başka ne işe yarar ki... Şimdi biz, birbirini tanımayan, farklı düşünenlerle medenî bir diyalog kuramayan, susmayan fakat konuştuğça sınırları kabaran ve sözü küfretmeye kadar götüren bir toplum mu olduk? Bu noktaya nasıl geldik?

Öteden beri şu husus bilinmektedir: Bir toplumun farklı coğrafyalarda, farklı baskın toplumlar içinde yaşayan kesimleri arasında zamanla bazı tavır farklılıkları olabilir. Açık bir ifadeyle Azerbaycan'da yaşayan bir Ahıskalı ile Kazakistan'da yaşayan bir hemşehri arasında olup bitenlere bakış farkı olabilir. Bu çok normaldir. Fakat bu durum bizi esas kökümüzden ve temel değerlerimizden koparacak derecede olmamalıdır. Anayurdumuzun Ahıska olduğu, bugün biz orada yaşama imkânı bulamasak da oranın ebedî vatanımız olduğu, bu ideali yeni nesillere devretmek gibi bir borcumuzun olduğu hepimizin ortak davası olmalıdır. Kaldı ki çok şükür bazı ufak tefek farklılıklar dışında hemşehrilik bağlarımızı muhafaza eden kültürel değerlerimiz hâlâ dimdik ayaktadır. Öyleyse niçin bir araya gelip konuşup tartışarak sorunlarımıza çözüm yolları aramıyoruz?

Burada şu hususa da işaret etmeliyiz: Kutsal yurdumuz, ata dede yadigarımız Ahıska meselesi ile Türkiye'ye göç konusu birbirinin alternatifi gibi anlaşılmalıdır. Böyle düşünenler, halkımıza en büyük kötülüğü yapmış olurlar. Yazımız bir bütün hâlinde değerlendirilirse ne demek istediğimiz kolayca anlaşılır. Biz Rus çarlığı eline düşmeden önce Türkiye'nin vatandaşlarıydık. Kötü talihimiz bizi ayırdı. Türkiye, bütün dünya Türklüğünün vatanı olduğu gibi, bizim de tabii vatanımızdır. Bugünkü şartlarda Türkiye'ye göç kaçınılmaz bir mecburiyettir. Fakat dünya Yahudilerinin iki bin yıl sonra Filistin'deki vatanlarına döndüklerini göz önüne alarak ata dede yurdumuzu kalbimizden silmemeliyiz. Yani ümitsizliğe asla şans tanımamalıyız.

İnanıyoruz ki okuyan gençliğimiz, burada söz konusu ettiğimiz konuları daha iyi anlayacak ve yarınlarını ona göre tanzim edeceklerdir. Günlük dedikodu ve kavgalarla vakit geçirmek yerine okulun başarıyla bitirerek halkının derdine nasıl derman olacağını hesabını yapacaklardır. Aksi takdirde bu halk eriyerek yok olup gidecektir. Şahsımıza karşı hakaret dilini kullananlar olsa da onlara kendi dilleriyle değil, dürüstlük ve örnek ahlâk diliyle cevap vererek asıl mücadelemize odaklanmalıyız. Zira şahsî tartışma ve kavgalar bizlere hiç bir yarar sağlamayacağı gibi bizlerin asıl mücadelemizden de uzaklaştıracaktır.

Ahıskalı gençlerimizin bir görevi daha var: Şu anda yaşamakta oldukları yerlerdeki Ahıska Türklerinin son durumu, orada yaşayan halkımızın geleceğe dair düşünceleri hakkında yazılar yazarak **Bizim Ahıska** dergisine göndermeleri gerekir. Böylece dağınık olarak yaşamakta olan halkımızın içinde bulunduğu şartları öğreneceğiz; bu sayede çözüm yolu arayışlarımız da kolaylaşacaktır.